

graf, som vi have i § 25 i vor Grundlov om Retten til i særdeles paatrængende Tilfælde, naar Rigsdagen ikke er samlet, at udstede Love, der dog ikke maa stride imod Grundloven, desforuden en særlig Paragraf, hvorved man i Fællesforfatningen bemyndiger Kongen til, naar Rigsraadet ikke var samlet, at afholde ikke bevilgede Udgifter, som dog skulde forelægges for Rigsraadet til Beslutning, til Dervedelse, til Forkastelse eller Vedtagelse. Dette var jo det mest eklatante Vidnesbyrd for, hvad den almindelige Mening var om Paaberaabelsen af § 25 i Anledning af en Forlængelse af den midlertidige Finantslov, som jo ibrigt var en høist uskyldig Handling. Den almindelige Mening var ikke blot i 1866, men ogsaa gennem alle Forhandlinger om Fællesforfatningen midt i Halvtredserne og ligeledes i Tredserne saaledes, at det aldrig kunde falde noget Vennefæ, nogen eneste Sjæl ind at paastaa, at Bestemmelsen i § 25 gav nogen Regjering Bemyndigelse til at afholde ikke-bevilgede Udgifter, og man søgte derfor ogsaa paa Grund af Omstændighederne ligeoverfor Rigsraadet en særlig Paragraf i Forfatningen, som gav Regjeringen denne Ret.

Jeg tror, at afdøde Geheimeraad Madvig kendte Grev Sponecks Tanke bedre, end de ærede Medlemmer fra Thisted (Jagd) og Kjøbenhavns 4de Valgtreds (Scharling). Dette ærede Medlem synes at have løstrevet sig fra Tidsudviklingen, idet han synes at have dannet sig sin Mening om Grundloven, fra den Tid han kom ind her i Thinget. Det er, som om han var nøgtern og bar, og som om han saa har begyndt at lytte til en vis Landsthingsmands statsretslige Theorier, har gjort sig fortrølig dermed og dannet sig sin Mening deraf. Geheimeraad Madvig var den næstsidst afdøde Underskriver af Grundloven af 5te Juni 1849. Hans Ord have vi for, at provisoriske Finantslove ere aldeles utilstedelige efter Grundloven. Det er St. Men med Hensyn til den paaberaabte Højesteretsdom, som det ærede Medlem mente, at Folkethinget skulde høre sig ind under, saa skal jeg henvise ham til en forhenværende Kollega af ham, som var en af Ministrene af 1849. Denne Mand paaviser, at denne Dom ikke angaar Spørgsmaalet om provisoriske Finantsloves Tilstedelighed,

den har Intet med det at gjøre; men selvfølgelig henviser han Sagen, forsaavidt den skal paadømmes til Straf for Dvtrædelse, til rette Vedkommende, til Rigsretten. Med Hensyn til de andre Postulater i denne Dom om foreløbige Love — ikke provisoriske Finantslove, derom forelaa der Intet i denne Dom — men om, at foreløbige Love ikke vare faldne bort, fordi de vare forkastede efter at være indbragte efter privat Initiativ, og derhos kunde leve ud over den første Rigsdagsamling, der fulgte efter deres Udstedelse, da udtaler Geheimeraad Madvig sig mod begge disse to Paastande af Højesteret og paaviser gennem Deduktion, gennem en Forklaring, som er aldeles uimodstaaelig, at disse to Paastande staa i stærk Strid med de Grundsætninger, hvorefter hele vort offentlige Liv er ført fra 1849, til denne Dom udkom, indtil de sidste Dage. Det gjør han netop som Rigsdagsmand, som mangeaarig Formand, som Rigsraadets Præsident og som Minister, og som den, der staaer i Forstaaelse med Højesteret i vort offentlige Liv, og i mange Tilfælde staaer noget til Højre fra dets ledende Mænd. Men hvad vedkommer saa denne Dom os og denne Sag? Den har Intet med det Foreliggende at gjøre, har ikke berørt Spørgsmaalet om provisoriske Finantsloves Tilstedelighed, Grundlovsmæssighed, det har denne Dom slet ikke indladt sig paa. Det er aldeles underordnet, hvor mange Gange Folkethinget har forkastet en ved privat Initiativ indbragt eller af Regjeringen forelagt provisorisk Finantslov; thi hvorledes man behandler en saadan Stifting — og man maa jo dog erkende, at det er en Stifting — har Lidet at sige. Jeg gjentager, hvad jeg har sagt før, at den provisoriske Finantslov er ikke mere lovlig Dagen før end Dagen efter, at man har forkastet den; det er fuldstændig underordnet. Det Afgjørende er, at Ministrene have handlet med Landets Penge uden Spor af grundlovsmæssig Hjemmel, og i den Henseende har Højesteret, som sagt, aldeles ikke befattet sig med denne Sag. Men Højesteretsdommen? Sa det er jo selvfølgelig, at den dømte Redaktør Olsen maatte gaa i Fængsel en Maaned — jeg tror, det var en Maaned — men hvilken Betydning den ellers skulde have for en politisk Forsamling,